

Economische agenda van Hellendoorn

Gemeente
Hellendoorn

Uitvoeringsprogramma economische zaken
& vrijetijdseconomie

2013-2017

Voorwoord

De ondernemers en werkgevers in Hellendoorn staan in de komende jaren voor grote uitdagingen. Hoe kunnen zij groeien (of in andere gevallen overleven) in tijden van een economische recessie. Dit in een mondiale markt met wegvallende grenzen en internet dat de wereld thuishaalt. Ook Hellendoornse ondernemers zien zich voor de vraag gesteld hoe zij toevoegde waarde creëren, waar hun concurrentievoordeel zit en waarmee zij zich onderscheiden.

Als (lokale)overheid spelen wij een rol in deze uitdagingen voor ondernemers. Wij beseffen ons dat onze rol een beperkte is, onze rol is vooral een faciliterende: we moeten dingen mogelijk maken en belemmeringen zien weg te werken. Het is immers niet de overheid, maar het zijn de ondernemers die economische kansen benutten en zorgen voor economische groei, werkgelegenheid en welvaart.

Ook de landelijke- (topsectorenbeleid), provinciale- (uitvoeringskader Regionale Economie - versterken, vernieuwen, verbinden -) en de regionale overheid (Twents Bureau voor Toerisme – Agenda voor Twente- regio branding) zijn zich bewust van hun faciliterende rol en plegen daarop hun inzet.

Met dit uitvoeringsprogramma wordt er bewust niet gekozen voor een dikke statige beleidsnota met te veel content. We kiezen voor een bondig uitvoeringsprogramma dat eigenlijk maar op één ding is gericht: uitvoering! Dit uitvoeringsprogramma vormt voor ons dan ook de leidraad in dit beleidsveld voor tot 2017.

Weldegelijk beseffen wij ons dat het economisch krachtenspel zich niet gebonden voelt aan grenzen, laat staan aan gemeentegrenzen. Daarom beperken wij ons tot datgene waarop wij als Hellendoorns

gemeentebestuur direct invloed kunnen uitoefenen: **waar we resultaat kunnen boeken.**

Bijlage feiten en cijfers 2011

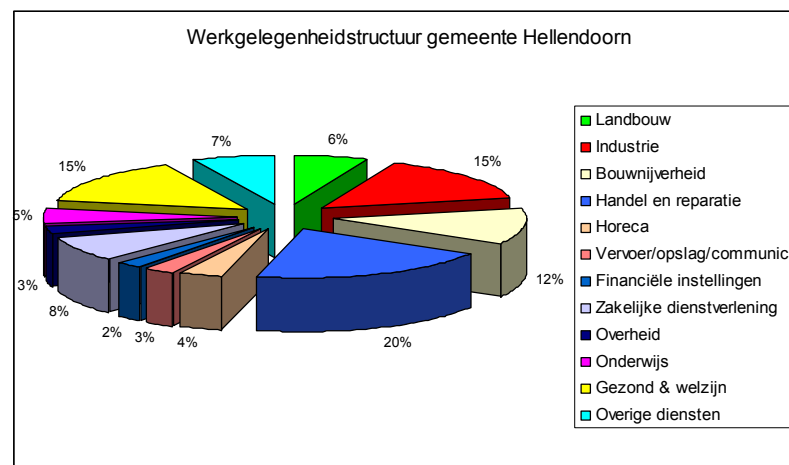
Hoe staan we er voor

Hellendoorn maakt deel uit van en draagt bij aan de Twentse en Nederlandse economie. Een economie die grotendeels wordt beïnvloed door de conjuncturele situatie. Ook Hellendoorn wordt getroffen door de economische crisis. Dat wordt onder andere zichtbaar in oplopende werkloosheidscijfers. Een relatief grote sector als de bouw en de aanverwante dienstverlenende sectoren (architecten, bouwmaterialen, makelaars) gaan terug in omzet en in werkgelegenheid. De onzekere financiële situatie zet het consumentenvertrouwen onder druk maakt voorspellingen over de economische groei zeer onzeker.

Daartegenover staat dat de relatief grote werkgevers Koninklijke ten Cate en Ola met name door hun productinnovaties nog steeds goede resultaten boeken.

Het aantal arbeidsplaatsen is in de periode 2001 – 2011 van 11.221 gegroeid naar 12.597.

Sector	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005-2009	
Landbouw, jacht en bosbouw	891	805	803	826	835	817	-74	-8%
Industrie	2.096	2.182	2.154	2.192	2.187	2.075	-21	-1%
Bouwnijverheid	1.725	1.701	1.599	1.757	1.759	1.603	-122	-7%
Handel en reparatie	2.411	2.455	2.565	2.675	2.709	2.798	387	16%
Horeca	490	531	539	508	513	493	3	1%
Vervoer/opslag/communic.	433	395	372	437	433	352	-81	-19%
Financiële instellingen	291	302	300	314	295	274	-17	-6%
Zakelijke dienstverlening	843	890	918	1.011	979	1.132	289	34%
Openbaar bestuur/Overheid	267	267	372	368	365	351	84	31%
Onderwijs	592	581	617	655	641	670	78	13%
Gezondheids- & welzijnszorg	1.757	1.839	1.952	2.018	2.000	2.021	264	15%
Overige diensten	906	969	1.062	930	948	952	46	5%
Totaal	12.702	12.917	13.253	13.691	13.664	13.538	836	7%
		2%	3%	3%	0%	-1%		

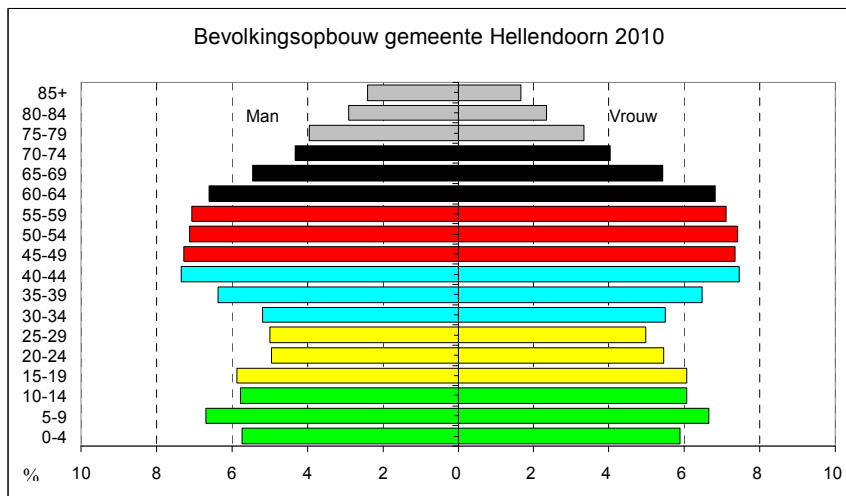
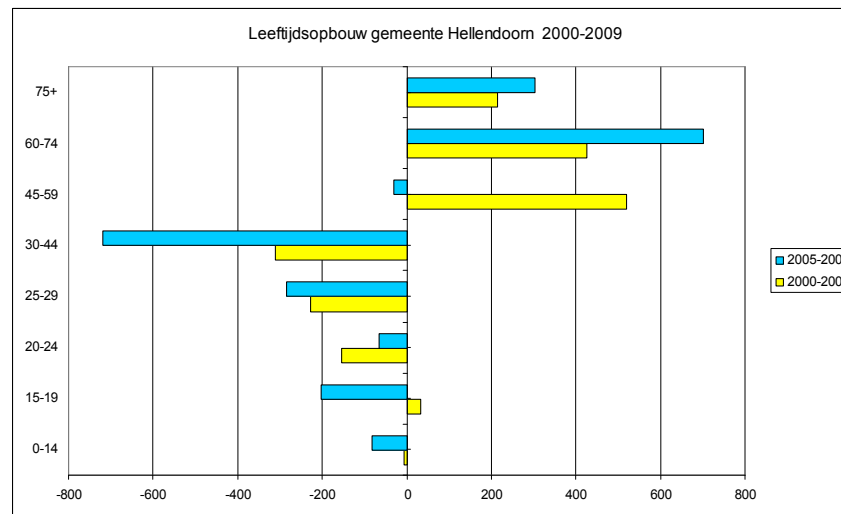
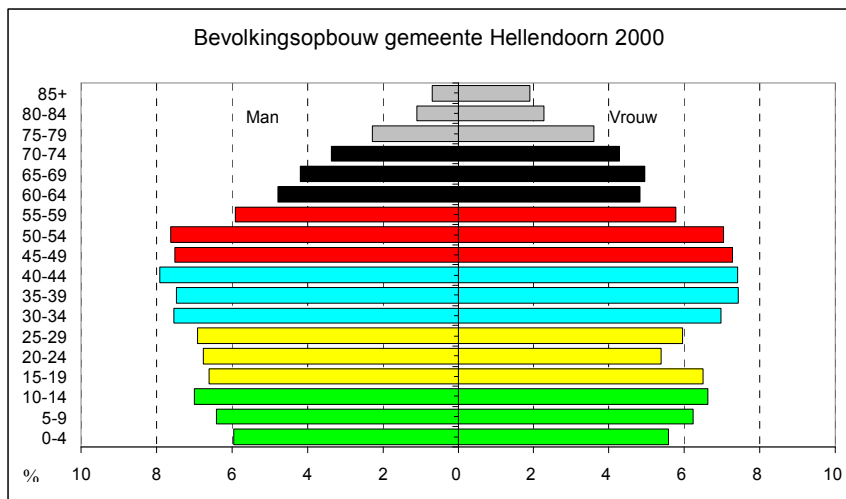

De top-3 bestaat uit de sectoren handel (2847) tertiair overig (2440) en zorg (2029). Sectoren die ook tot de groeiers behoren. Het aantal arbeidsplaatsen in de industriële sector is in deze periode stabiel gebleven (1862 – 1882). Het Hellendoornse aanbod aan werkgelegenheid kenmerkt zich onder andere door een brede schakering en is daarmee minder gevoelig voor scherpe sectorale fluctuaties.

Demografie

Voor wat betreft de bevolkingsopbouw en in het verlengde daarvan de samenstelling van de beroepsbevolking gaat de ontgroening- en vergrijzingstrend ook niet aan Hellendoorn voorbij.

Onderstaande tabellen illustreren deze trends.

Bedrijfsvestigingen

Op het Lochter III en in beperktere mate in Haarle beschikken wij nog over ruim 26 hectare nieuw bedrijventerrein. Terreinen die primair zijn bestemd voor lokale bedrijven. Daarnaast is op de bestaande terreinen nog een aantal bouwpercelen beschikbaar en is er verspreid over de gemeente en specifiek op 't Lochter een redelijk ruim aanbod van bedrijfspanden.

Arbeidsmarkt

De gevolgen van de crisis vertalen zich ook in de werkloosheidscijfers. Eind februari 2013 was 6,7 % van onze beroepsbevolking werkloos, een werkloosheidscijfer dat zich op het niveau bevindt als in de overige Twentse plattelandsgemeenten. De steden kennen aanmerkelijke hogere werkloosheidspercentages waardoor het Twents gemiddelde in februari 2013 op 9,7% lag.

Detailhandel

In de kleinere kernen zien wij de detailhandelsvestigingen jaar over jaar verminderen. Nijverdal beschikt met het Nieuw Dunant als middelpunt over een eigentijds kernwinkelgebied dat ondernemers volop nieuwe vestigingsmogelijkheden biedt. Naast de nieuwbouw in het nieuw Dunant is er in de afgelopen periode in bestaande panden veel leegstand ontstaan. Het 5 jaarlijkse koopstromenonderzoek laat in de dagelijkse aankopen een stabilisatie zien. In de niet dagelijkse artikelen is er echter sprake van een trend waarin koopkracht afvloeit naar elders (bron: koopstromenonderzoek 2010).

Recreatieve sector

Naast de dagrecreatie is de gemeente ook in trek voor een korte of langere vakantie (gemiddeld 12 dagen). Daarvoor is een breed scala aan verblijfsaccommodaties voorhanden. In 2009 bedroeg het aantal overnachtingen 412.000. De bestedingen als gevolg van deze toeristische verblijven bedragen bij benadering € 17 miljoen. De sector recreatie en toerisme biedt werk aan 968 personen, waarvan er 492 parttimer zijn. Dit bedraagt zo'n 7 % van de beroepsbevolking van de gemeente Hellendoorn.

Beperkte financiële middelen

De recessie raakt ook de gemeente die wordt geconfronteerd met een teruglopende inkomstenstroom en een stagnerende markt voor woningen en bedrijventerreinen waardoor ook gemeentelijke exploitaties onder druk komen te staan. Daarnaast biedt een onder druk staande gemeentebegroting weinig mogelijkheden om innoverende of op behoud gerichte activiteiten te ondersteunen. Daartegenover staat dat op Twentse en Overijsselse schaal nog omvangrijke budgetten beschikbaar zijn die worden ingezet om innovaties financieel te ondersteunen maar die ook impulsen kunnen geven aan de sector recreatie en toerisme.

Goed overleg met de sectoren

Hellendoorn mag zich gelukkig prijzen met een breed scala aan ondernemers. Ondernemers die zich soms sectoraal dan weer geografisch hebben georganiseerd. Met de verschillende ondernemersverenigingen bestaan zowel formele als informele contacten.

Het uitvoeringsprogramma

Versterken ondernemers- / vestigingsklimaat centrum Nijverdal	Omschrijving	Jaar	Deelnemers	Kosten en financiering	Rol gemeente
Organiseren gezamenlijk belang	De samenwerking tussen de in het centrumgebied gevestigde ondernemers, vastgoedeigenaren en gemeente bevorderen. Bewustwording van het gezamenlijk belang. Vorming van een permanent overlegplatform waarbinnen informatie wordt uitgewisseld en initiatieven worden ontwikkeld	2013 - 2017	Vastgoedeigenaren, ondernemers, Handelsbelangen, Stichting Promotie centrum Nijverdal, Trendbureau Overijssel, centrummanager	Kosten ten laste van reguliere budgetten	Initiator / aanjager
Promotie / marketing	Nijverdal centrum als koopcentrum op de regionale kaart zetten, koopstromen versterken	2013 - 2017	Centrummanager, TBH	Ten laste van ondernemersfonds	
Activiteiten ontwikkelen en uitvoeren	Belevings- attractiewaarde centrum Nijverdal Centrum verhogen	2013 - 2017	Centrummanager, TBH, Vrijwilligersorganisaties	Ten laste van ondernemersfonds	
Verdere vormgeving ondernemersfonds	Zorgdragen voor structurele voeding van het ondernemersfonds door inning van reclamebelasting. Door middel van de subsidiering medesturing aan een adequate inzet van deze middelen geven en bevorderen dat ook andere niet belastingplichtige, belanghebbenden, bijdragen	2013 – 2017 2014 (tussentijds evalueren)	Stichting Ondernemersfonds, centrummanager		Aanbieder van faciliteiten Subsidieverstreker Inning van de reclamebelasting
Herinrichting Grotestraat	Nadat het combiplan eind 2014 gereed zal komen, ligt er een opgave voor de herinrichting van de Grotestraat in Nijverdal. Economisch-toeristisch is het van belang dat bij deze herinrichting de juiste keuzes worden gemaakt die aansluiten bij de versterking van de economische positie van het centrum van Nijverdal.	2013 - 2015	Ondernemers, vastgoedeigenaren, Handelsbelangen, centrummanager	Nog te bepalen	Aanjager, uitvoerder
Functieveranderingen	Voor de winkelruimtes buiten het kernwinkelgebied worden, om langdurige leegstand, verrommeling en verpaupering te voorkomen andere functies gezocht	2015-2017	Vastgoedeigenaren, ontwikkelaars, ondernemers, gemeente, centrummanager	Nog te bepalen	Aanjager
Positie warenmarkt behouden/versterken	De wekelijkse warenmarkt draagt op een positieve wijze bij aan een toename van de bezoekersstromen. Met een gedeeltelijke verplaatsing van de markt richting kernwinkelgebied gaan centrum- en marktbezoek meer samenlopen en versterken elkaar wederzijds. Naast de verplaatsing zal de markt zich zelf ook zelf meer promoten	2013	Marktbestuur, centrummanager,	Ten laste van marktondernemers	Marktbeheer, zakelijk belang bij optimale bezetting. Aanjager

Versterken ondernemersklimaat	Omschrijving	Jaar	Deelnemers	Kosten en financiering	Rol gemeente
Bevordering publiek-private samenwerking	De ondernemers in Hellendoorn staan in de komende jaren voor grote uitdagingen. Hoe kunnen zij groeien (of in andere gevallen overleven) in tijden van een economische recessie. Dit in een mondiale markt met wegvallende grenzen en internet dat de wereld thuishaalt. Ook Hellendoornse ondernemers zien zich voor de vraag gesteld hoe zij toevoegde waarde creëren, waar hun concurrentievoordeel zit en waarmee zij zich onderscheiden. Als (lokale)overheid spelen wij een rol in deze uitdagingen voor ondernemers. Wij beseffen ons dat onze rol een beperkte is, onze rol is vooral een faciliterende: we moeten dingen mogelijk maken en belemmeringen zien weg te werken. Het is immers niet de overheid, maar het zijn de ondernemers die economische kansen benutten en zorgen voor economische groei, werkgelegenheid en welvaart.	2013- 2017	Individuele ondernemers, ondernemersverenigingen, gemeente		Aanjager, deelnemer
Revitaliseren bedrijventerreinen	Leegstand en veroudering geven aanleiding voortdurend aandacht te hebben voor de kwaliteit van de bestaande bedrijventerreinen. Het oudste deel van het 't Lochter zou een revitaliseringsslag verdienen	2014 - 2017	Vastgoedeigenaren, gebruikers gemeente, HMO	N.t.b., van de zijde van de Provincie is subsidie beschikbaar onder voorwaarde dat de gemeente voor 50% cofinanciering levert	Aanjager, (mede)financier
Acquisitie/uitgifte bedrijventerreinen	Op het Lochter III is nog ruim 25ha bedrijventerrein uitgiftebaar. Het uitgiftetempo is bepaald op 2 hectare per jaar. Om de uitgifte te realiseren dient de (lokale) markt actief te worden bewerkt. Bij een verder achterblijvend uitgiftetempo zullen ook alternatieve invullingen in beeld moeten worden gebracht. Voor de bedrijventerreinen in de kernen handhaven wij de lijn zoals beschreven in de bedrijventerreinenvisie.	2013 - 2017	Makelaars / gemeente	Op basis van courtage t.l.v. exploitatie	Verantwoordelijk voor de exploitatie, aanspreekpunt voor makelaars en marktpartijen
Optimaliseren digitale bereikbaarheid	In het huidige digitale tijdperk is wordt de beschikbaarheid van een breedbandnetwerk steeds belangrijker. De inzet moet er op zijn gericht dat Hellendoornse bedrijven kunnen beschikken over een glasvezelnetwerk. Daar waar de markt dit niet eigenstandig oppakt is een stimulerende rol van de gemeente van belang. Op plaatsen waar veel publiek samen komt (waaronder de dorpskernen) moet gratis Wi-Fi beschikbaar zijn.	2014	Glasvezelaanbieders, corporaties van mogelijke deelnemers, gemeente, provincie	Kosten komen primair voor rekening van de gebruiker. Onrendabele aansluiting kunnen wellicht aanvullend worden gefinancierd met subsidiemiddelen	Faciliteiten verlenen, stimulerende en ondersteunende rol vervullen richting aanbieders en (zakelijke) consumenten.
Innovatie stimuleren en ondersteunen	Bedrijven die kansrijk willen blijven zullen doorlopend, zowel in hun producten als in hun processen moeten innoveren. Voor innovatie zijn op regionaal, provinciaal en nationaal niveau financieringsbronnen beschikbaar. Het is van belang dat deze bronnen optimaal worden benut door het Hellendoornse bedrijfsleven.	2013 - 2017	Lokale ondernemers, ondernemersverenigingen, standsorganisaties, gemeente	Aanboren externe financierings-/subsidiebronnen	Informereren, stimuleren
Ondersteuning starters / ZZP-ers	Nog steeds maken ook Hellendoorners de stap naar het zelfstandig ondernemerschap. Een	2014	Bedrijvenloket, team werk en zorg, Kamer van Koophandel, ROZ	Reguliere financiering	Aanjager

	grondige oriëntatie vooraf, voorkomt teleurstelling achteraf. Adequate informatievoorziening over het hele spectrum van het zelfstandig ondernemerschap is essentieel				
VAB	Vrijkomende agrarische bebouwing kan een prima onderdak bieden aan kleine ondernemers voor wie het ondernemen aan huis niet mogelijk is en waarvoor een zelfstandig bedrijfspannend nog buiten bereik ligt	2014 - 2017	Gemeente, intermediairs (makelaars)		Informereren, stimuleren
Aanbestedingsbeleid	Het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid dient transparant te zijn. Daarbij is aandacht voor SROI en krijgen lokale partijen uiteraard binnen de geldende regels, hun kansen. Bij de vorming en evaluatie van het beleid worden lokale ondernemers betrokken.	2014 - 2017	Regiogemeenten, ondernemersvertegenwoordigingen	Reguliere financiering	Aanjager, uitvoerder
Agrarisch overleg	De ontwikkelingen in de agrarische sector (waaronder de uitwerking van het Rijks- en Europees beleid, gevolgschaalvergroting, bedrijfsopvolging, natuur- en milieuaspecten) komen aan de orde in het lokaal Agrarisch overleg dat twee keer per jaar wordt gehouden en dat op deze wijze continuïteit verdient	2014 - 2017	Standsorganisaties, gemeente	Reguliere financiering	Aanjager, uitvoerder

Versterken informatievoorziening	Omschrijving	Jaar	Deelnemers	Kosten en financiering	Rol gemeente
Ondernemersloket	Hoewel wij onze informatievoorziening al zoveel mogelijk via één kanaal laten verlopen, is een verdere optimalisatie in de vorm van een ondernemersloket gewenst. Een dergelijk loket dient zowel een fysiek als een virtueel karakter te hebben. Voor de verdere inhoudelijk vormgeving zullen wij ons ook laten leiden door de uitkomsten van het MKB onderzoek ondernemersvriendelijke gemeente (MKBeter)	2013	Gemeente, ondernemersverenigingen	Binnen bestaande budgetten	Aanjager, uitvoerder
Informatieuitwisseling bevorderen	Nog te vaak blijken ook lokale ondernemers onvoldoende op de hoogte van elkaars reilen en zeilen waardoor kansen op samenwerking en/of wederzijdse versterking worden gemist. De ondernemersverenigingen ontplooiën weliswaar activiteiten op dit vlak, maar wellicht is een verdere uitbreiding op zijn plaats.	2015	Ondernemersverenigingen, gemeente, standsorganisaties	Binnen bestaande budgets	Initiator
Ondernemersdossier	Om de regeldruk voor ondernemers te verminderen kan in een aantal sectoren worden gewerkt met ondernemersdossier. De ondernemer is eigenaar van het dossier en bepaalt welke instanties toegang krijgen tot welke onderdelen van zijn dossier. Door het invullen van zijn bedrijfsprofiel ziet de ondernemer welke voorwaarden en voorschriften voor hem gelden. Dit profiel kan de ondernemer gebruiken bij het aanvragen en verlengen van vergunningen en het doen van meldingen. Ondernemers hoeven op deze manier niet steeds opnieuw dezelfde gegevens aan te leveren en overheidsinstanties kunnen vergunningaanvragen en toezicht sneller en meer gecoördineerd afhandelen. In het Ondernemingsdossier kunnen vergunningen geheel digitaal worden aangevraagd. Op basis van ervaringen elders kan het ondernemersdossier voor een aantal sectoren (sectoraal) worden ingevoerd.	2014	Ondernemersverenigingen, gemeente, Euromouldings	Nog te bepalen	Aanjager, gebruiker

Arbeidsmarkt	Omschrijving	Jaar	Deelnemers	Kosten en financiering	Rol gemeente
Uitstroom bevorderen	De Participatiewet daagt ons uit om arbeidsgehandicapten, tóch een plaats op de reguliere arbeidsmarkt te laten bemachtigen. Daarvoor zal wellicht het quotuminstrument worden ingezet maar zullen werkgevers daarnaast ook moeten worden geïnformeerd en gestimuleerd om deze groep een arbeidsplaats te bieden. Wij kiezen er voor de contacten met werkgevers zoveel mogelijk via één kanaal (contactfunctionaris economie en arbeidsmarkt) te laten verlopen. In de bedrijfscontacten zal het participatievraagstuk, naast de economische aangelegenheden onderwerp van bespreking zijn	2013 - 2017	Ondernemers(verenigingen), UWV, Regiogemeenten	€ 30.000,-- ten laste van het participatiebudget	uitvoerder
Instrumentarium ontwikkelen	Om arbeidsgehandicapten aan de slag te krijgen is een steuntje in de rug vaak onontbeerlijk. Daarvoor zullen zoveel mogelijk op de persoon gerichte instrumenten (b.v. poolvorming, no-riskpolis etc) beschikbaar moeten zijn, afstemming met andere gemeenten is op dit onderwerp onontbeerlijk.	2013	Regiogemeenten, ondernemersverenigingen UWV	Ten laste van het participatiebudget	uitvoerder
Onderwijsvoorzieningen	Een op de vraag uit de arbeidsmarkt afgestemd (MBO) onderwijsaanbod is essentieel voor een goed functioneren van die arbeidsmarkt. Onze inzet is er op gericht het lokale onderwijs aanbod uit te breiden met een aantal MBO-studierichtingen (bijvoorbeeld zorg en techniek)	2013 – 2017	ROC's, Reggesteijn	N.t.b.	Aanjager

Marketing & promotie	Omschrijving	Jaar	Deelnemers	Kosten en financiering	Rol gemeente
Blijven participeren in toeristische promotie door regionale toeristische bureaus en het TBH	De gemeente participeert in drie toeristische bureaus; het Toeristisch bureau Hellendoorn, Marketing Oost en het Twents bureau voor Toerisme. Deze partijen zetten zich collectief in om Twente en Salland in toeristische zin te vermarkten.	2013-2017	Gemeente, TBH, MO, TBT	TBH: 115.378 MO: 15.000 TBT: 37.000 De financiering van deze drie partijen is waar nodig in de meerjarenbegroting opgenomen.	Faciliterend
Kwaliteitsimpuls evenementenbeoording	Doelstelling is het bereiken van een kwaliteitsslag van de evenementenbeoording in onze gemeente en het terugdringen van zwerfvuil door wildplak en verloedering. Omdat A0-posters in een vaste behuizing wordt geplaatst en niet willekeurig 'op elke straathoek' geplaatst kunnen worden, leidt dit tot een betere uitstraling en kan dit indirect positief effect hebben op de hoeveelheid zwerfvuil op straat.	2013	TBH, gemeente	Geraamde kosten: p.m.	Faciliterend
Vermarkten Sallandse Heuvelrug en Reggedal	Speciale aandacht vragen voor de kroonjuwelen van de gemeente. Deze nog nadrukkelijker vermarkten in de komende periode.	2013-2017	MO, TBH, TBT en daar waar mogelijk ondernemers in div. gemeenten	Nader uit te werken en mede afhankelijk van gebied gerelateerde projecten	Aanjager
Nijverdal, survival capital of Holland?	In de gemeente Hellendoorn worden (toeval of niet) jaarlijks meerdere survival evenementen gehouden. Reggesurvival, Goldman rush en Strongmanrun. Onderzoeken of dit grootschaliger in de markt gezet kan worden en evt. gecombineerd kan worden met een grootschalig survival evenement (bv open NK, survival adventure race van 24 uur of EK Strongmanrun?)	2014-2015	Gemeente, TBH, MO, TBT, sportclubs, Stichting sportevenementen Hellendoorn-Nijverdal, SEN, HORT en individuele ondernemers	Nader uit te werken.	Aanjager
Liberation Route WT4	In 2012 heeft een vooronderzoek van een student van Saxion plaatsgevonden naar de mogelijkheden van een Liberation Route in West-Twente, naar voorbeeld van een dergelijke route in het gebied rond Arnhem-Nijmegen. Doel is om een concrete Liberation Route te maken.	2013-2015	WT4 gemeenten, TBH, TBT, MO, Historische verenigingen in gemeenten, div. musea, begraafplaats en talloze vrijwilligers	Nader uit te werken.	Aanjager
Versterken van toeristisch-recreatieve functie en belevingswaarde van het Reggedal en de vermarkting daarvan	De algemene promotie en marketing van Twente is in handen van TBT. Voor de regionale toeristische promotie van de Reggestreek (West-Twente) wil de gemeente Wierden zich er voor inzetten om de Reggestreek beter voor het voetlicht te brengen bij het TBT. Om toeristen te trekken is het belangrijk om de Reggestreek te promoten binnen de campagne van het TBT Twente, Landgoed van Nederland. Dit is voor de toerist een duidelijk product. In samenwerking met de omliggende gemeenten wordt voortgebouwd op het initiatief van 'Ontdek de Reggestreek' en dit wordt actiever naar buiten toe gepromoot. De gemeente Hellendoorn is voornemens de samenwerking met de gemeenten Wierden, Rijssen-Holten en Twenterand en Stichting 'Ontdek de Reggestreek' te intensiveren om het toeristische product (dagrecreatieve voorzieningen, verblijfsaccommodaties en recreatieve	2013-2017	Gemeente Hellendoorn (in samenwerking met Gemeente Hof van Twente, Gemeente Ommen, Gemeente Twenterand, Gemeente Wierden, Gemeente Rijssen-Holten), Landschap Overijssel, Provincie Overijssel, Regio Twente, Waterschap Regge en Dinkel en individuele ondernemers	Nader uit te werken	Aanjager, faciliteerder

infrastructuur) te verbeteren. Er wordt onderzocht welke ontwikkelings- en uitbreidingsmogelijkheden er zijn voor hoogwaardige (toeristische) dagrecreatieve voorzieningen in het gebied. Vanaf de snelweg moet de automobilist in oostelijke richting het landschap kunnen beleven en verleid worden tot een bezoek aan de Reggestreek. In de gezamenlijkheid wordt de Reggestreek als merk in de markt gezet.

Optimaliseren routegebonden recreatie en investeren in voorzieningen	Omschrijving	Jaar	Deelnemers	Kosten en financiering	Rol gemeente
Versterken levendigheid in kernen	<p>De aantrekkingskracht van een dorp of stad wordt mede bepaald door een modern en gevarieerd aanbod op terreinen als cultuur, cultuurhistorie, detailhandel en horeca. De (dorpse) economie van Nijverdal en Hellendoorn en de kernen Haarle, Daarle en Daarlerveen kan een belangrijke impuls krijgen uit de opbloei van (dag)toerisme en recreatie.</p> <p>Bij een uitgebalanceerd dorp hoort toerisme, net als winkelcentra, cultuurhistorie, gezondheidszorg, onderwijs en dergelijke. Toerisme is een belangrijke bouwsteen voor de kwaliteit van openbare ruimten en voorzieningen, voor recreatie en vermaak van de burger en bovendien voor omzet en werkgelegenheid in de (dorpse) economie en daarom van belang voor de hele gemeente.</p> <p>De structuurvisie 'Centrale Strip', De tuinen van Nijverdal/Combiplan en het plan voor de centrumontwikkelingen rond Nieuw Dunant bieden de opmaat voor verdere ontwikkelingen in het centrum.</p> <p>Bij uitstek is het dorp of de stad de plek waar wij sector overstijgend moeten gaan denken. Alle functies grijpen op elkaar in. Nu we als gemeente in het recente verleden geïnvesteerd hebben in stenen en in mogelijkheden, liggen er nu kansen voor ondernemers om gebruik te gaan maken van de vernieuwde openbare ruimte.</p> <p>Tevens willen wij onze aandacht vestigen op de mogelijkheden die er liggen om de 'paarse poort' op een betere manier te betrekken bij het centrumgebied van Nijverdal. Ook dit kan weer kansen bieden aan ondernemers om innovatieve ideeën/ concepten uit te werken die hierop in spelen.</p>	2013-2017	Gemeente, individuele ondernemers, Handelsbelangen, HORT	Nader uit te werken	Faciliterend
Behoud hoogwaardige bestaande routestructuren en het bevorderen van het vermarkten daarvan	<p>Er is de afgelopen jaren heel veel geïnvesteerd in de fysieke toeristische infrastructuur. Het is van belang dat deze infrastructuur op hetzelfde kwalitatieve hoogwaardige niveau is als nu. Hiervoor dient een regionaal aandacht te zijn.</p> <p>Op (inter)lokaalniveau kan ingezet worden om samen met ondernemers de bestaande hoogwaardige routestructuren nog beter te vermarkten in samenwerking met de toeristische bureaus.</p>	2013-2017	Regio Twente, TBT, MO en TBH	Via Regio Twente	Kwaliteitsbewaker
Overbrugging N35 bij Paarse Poort	<p>Van evident belang is een overbrugging van de N35 bij de Paarse Poort. De Paarse Poort is het knooppunt van meerdere routestructuren en tevens start- en steunpunt voor diverse routes. De N35 wordt nu nog overgestoken bij de Klinkenbeltsweg en de Oude Deventerweg. Dit is een onveilige verkeerssituatie. Doel is om beide routes via een brug over de N35 aan de Paarse Poort te verbinden.</p>	2015-2016	Gemeente, RWS, Provincie Overijssel, Regio Twente	Nader uit te werken	Aanjager
Herinrichting Grotestaat	<p>Nadat het combiplan eind 2014 gereed zal komen, ligt er een opgave voor de herinrichting van de Grotestraat in Nijverdal. Economisch-toeristisch is het van belang dat bij deze herinrichting de juiste keuzes worden gemaakt die aansluiten bij de versterking van de economische positie van het centrum van Nijverdal. In 2013 wordt er al gestart met de voorbereidingen hiervoor.</p>	2013-2015	Gemeente Hellendoorn, Handelsbelangen, HORT, BCHN, Vastgoedeigenaren	Nader uit te werken	Aanjager en uitvoerder
Optimalisering verbinding tussen Paarse Poort – centrum Nijverdal	<p>In het verlengde van het actiepunt "het versterken van levendigheid kernen" willen we ook de mogelijkheden benutten die er liggen om de Paarse Poort op een betere manier te betrekken bij het centrumgebied van Nijverdal. Ook dit kan weer kansen bieden aan ondernemers om</p>	2013-2015	Gemeente Hellendoorn, individuele ondernemers, Handelsbelangen, HORT	Nader uit te werken	Faciliterend

	innovatieve ideeën/ concepten uit te werken die hierop in spelen.				
MTB-routenetwerk optimaliseren	De bestaande mountainbikeroute op de noordelijke Sallandse Heuvelrug is toe aan een kwaliteitsverbetering. De mogelijkheden worden gezien of een verbinding met de Lemelerberg tot stand kan komen en of de route in oostelijke richting uitgebreid zou kunnen worden.	2013-2014	Gemeente Hellendoorn, Regio Twente, Wielierclub CC '75, Wilgenwaard, Landschap Overijssel	Bijdrage van 5.000 al opgenomen in Actieplan 2012	Faciliterend
Kwaliteitsimpuls Schuilenburg	Mede in het kader van een Reggeherstelproject zal bij Schuilenburg een nieuwe aanlegplaats voor een boot gerealiseerd worden.	2013-2014	Gemeente Hellendoorn, individuele ondernemers, Waterschap Regge & Dinkel	10.000 uit Actieplan 2013	Faciliterend

Divers	Omschrijving	Jaar	Deelnemers	Kosten en financiering	Rol gemeente
Toeristisch Informatie Punt (TIP) in de dorpen	Een TIP is het startpunt voor fiets- en wandelroutes door het Twentse of Sallandse landschap. Op de informatiepanelen bij een TIP vindt de bezoeker toeristische tips en sfeerbeelden van het gebied en tegelijkertijd een handige gebiedskaart met wandelroutes uit het wandelnetwerk en de fietsknooppunten in de omgeving. Vanaf de doorgaande weg geeft een bijzondere wegwijzer de locatie van de TIP aan. Doel is om vier TIP's te realiseren in de dorpen.	2013-2014	Gemeente Hellendoorn, alle betrokken PB-en, Regio Twente	Ca € 5.000 per TIP te financieren uit budget R&T.	Faciliteerder en uitvoerder
Uitwerken mogelijkheden haven Daarlerveen	Er vindt onderzoek plaats naar het aantrekkelijker maken voor toeristische benutting van de aanlegsteiger te Daarlerveen	2015-2017	Gemeente Hellendoorn, Regio Twente, PB, TBT	Nader uit te werken	Faciliterend
Onderzoek naar camperplaatsen (parkeren & overnachten) op de Heuvelrug	Er vindt onderzoek plaats naar realisatie van camperplaatsen (parkeren & overnachten) op of nabij de Sallandse Heuvelrug, mits dit onderscheidend werkt ten opzichte van het bestaande aanbod. Met NKC en RECRON wordt bezien hoe lokale ondernemers hierbij betrokken kunnen worden, bijvoorbeeld in de exploitatie van een camperplaats	2013-2014	NKC, ondernemers, RECRON, Gemeente Hellendoorn	Nader uit te werken	Faciliterend
Toekomstvisie Nationaal Park Sallandse Heuvelrug	Begin 2013 is de toekomstvisie van het Nationaal Park Sallandse Heuvelrug door de diverse partijen onderschreven. Afhankelijk van de positie die GS van Overijssel in zullen nemen, zal het Nationaal Park 'nieuwe stijl' ook door de gemeente verder ondersteund worden.	2013-2017	Nationaal Park Sallandse Heuvelrug, gemeenten Hellendoorn en Rijssen-Holten, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Provincie Overijssel.	Nader uit te werken	Deelnemer
Ruimte voor innovatie vormen van verblijfsrecreatie	Ondersteunen van (potentiële) ondernemers die met een innovatief concept een toevoeging bieden op het bestaande aanbod.	2013-2017	Gemeente Hellendoorn, TBH, MO, TBT	Nader uit te werken	Faciliterend
Versterken kwaliteit bestaande bedrijven	Daar waar mogelijk bestaande bedrijven ondersteunen om tot kwaliteitsverbetering te komen.	2013-2017	Gemeente Hellendoorn, TBH, MO, TBT	Nader uit te werken	Faciliterend
Pleisterplaats paardrijroutenetwerk	Twente is een echte paardenregio en zeer geschikt voor zowel de ruiter als de menner. Twente beschikt over relatief veel zandwegen en aantrekkelijke rustige paden en wegen, waar de paardenliefhebber kan genieten. Op dit moment beschikt Twente voor ruiter- en menners over bewegwijzerde langeafstandsroutes waaraan dagroutes zijn gekoppeld. Op dit moment wordt in Twente een uitgebreid en aaneengesloten paardrijnetwerk ingericht. Dit bewegwijzerde netwerk bestaat uit een hoogwaardig knooppuntensysteem vanuit vaste hoogwaardige startpunten. Het paardrijnetwerk zelf is eind 2013 gereed. Daarnaast wordt nog gezocht naar plaatsen die kunnen functioneren als startpunt van een route en als pleisterplaats.	2013-2014	Gemeente Hellendoorn, Regio Twente, individuele ondernemers	Nader uit te werken	Aanjager en faciliterend
VVV Hellendoorn-Nijverdal	Er is een trend gaande in Nederland die zijn weerslag heeft op de bestaande VVV-formule. De consument wil namelijk continu informatie kunnen raadplegen op iedere plaats en op ieder tijdstip (24-uurs beschikbare toeristische informatiebronnen). Men gebruikt steeds meer internet (90% Nederlandse bevolking online en 70% van boekingen via internet). Daardoor wordt het digitale aanbod uitgebreider, rijker en interactiever. Bedrijven spelen hier al lang op in. Social media, mobiel internet en andere moderne communicatiemiddelen zijn niet meer weg te denken en daarbij komt dat 4 op de 10 Nederlandse vakantiegangers gebruik maakt van sociale media bij vakantieboekingen en laat zich daardoor beïnvloeden bij de keuze. In Twente (maar tevens ook elders in de omliggende streken waaronder Drenthe, Salland, Achterhoek) is de 'ouderwetse' rol van de VVV aan het verschuiven. De VVV's hebben te maken met een dalende trend van het aantal bezoekers aan de fysieke VVV vestigingen. Hierdoor nemen reguliere	2013-2016	Gemeente Hellendoorn, TBH, MO, TBT	Nader uit te werken	Faciliterend

	<p>VVV inkomstenbronnen van deelnemers, ondernemers af. Daarnaast is er een verschuiving gaande in de rol van de VVV als informatiebron naar informatiemakelaar waarin de moderne communicatiemiddelen een belangrijke rol spelen. In deze nieuwe rol van informatiemakelaar staat de wens van de gast m.b.t. de informatievoorziening en –verstrekking centraal (wat, hoe, wanneer, waar, wie)</p> <p>Deze ontwikkelingen zijn bepalend voor de toekomstige positionering en het functioneren van de VVV. De traditionele rol van de VVV (een winkel met informatie, routes, souvenirs, VVV-bonnen), zal in de komende 2 jaar waarschijnlijk afgebouwd worden. Internet, (nieuwe) social media en veranderend consumentengedrag maken de VVV in de huidige omvang en verschijningsvorm grotendeels overbodig. In plaats daarvan wordt ten behoeve van gastheerschap gezocht naar aantrekkelijke en betaalbare alternatieven in de vorm van agentschappen, combinaties met musea, bezoekerscentra etc. Daarnaast zijn internet, mobiele toepassingen en social media aantrekkelijke alternatieven, dan wel aanvullingen.</p> <p>De Hellendoornse VVV staat ook voor een transitie zoals hierboven beschreven. Onderzocht zal worden hoe de VVV Hellendoorn 'Nieuwe stijl' eruit zal komen te zien?</p>				
<p>Schaapskudde Sallandse Heuvelrug</p>	<p>Budget voor onderzoek naar de mogelijkheid een schaapskudde te initiëren op de Sallandse Heuvelrug.</p>	<p>2013-2014</p>	<p>Gemeente Hellendoorn, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, individuele ondernemers</p>	<p>5.000 uit Actieplan 2013</p>	<p>Aanjager</p>